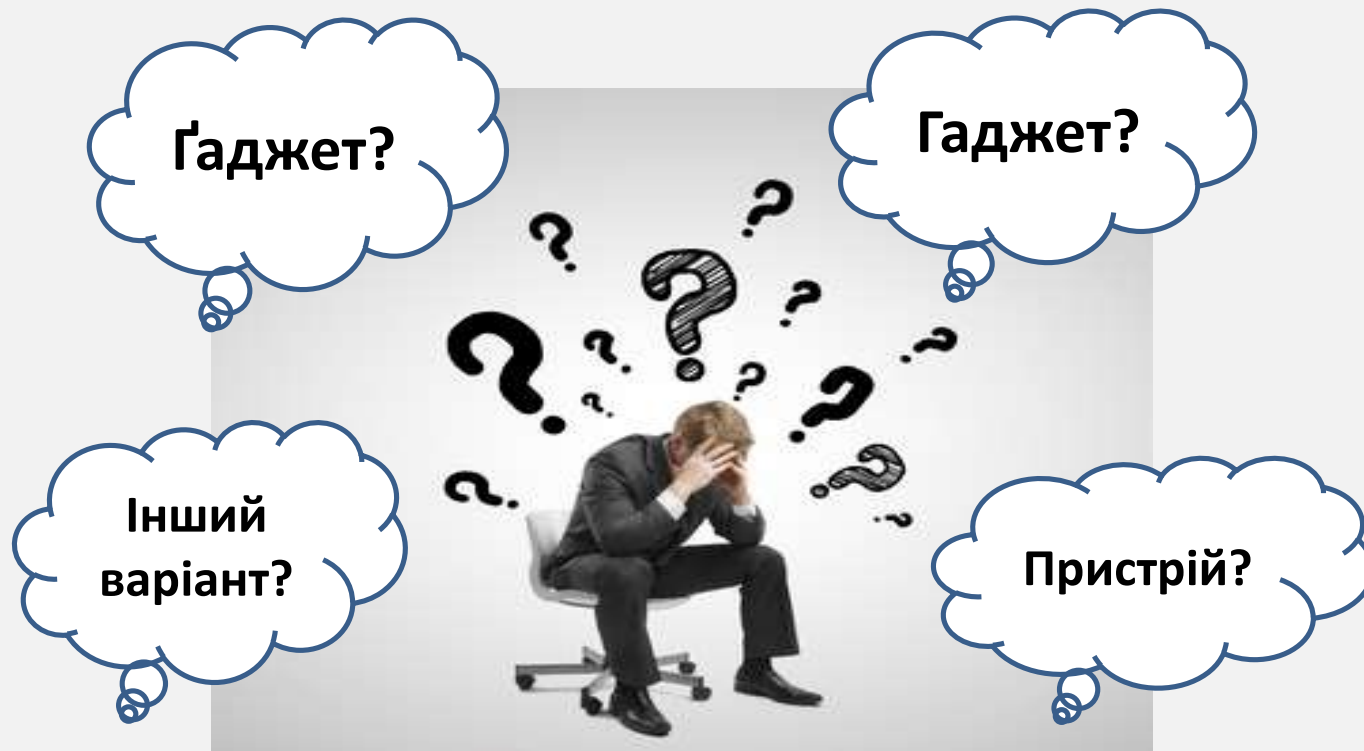

Кодифікація норм нової редакції Українського правопису процесі реалізації дистанційної освіти

Леся Гапон, PhD

22.01.2021

ЧИННІ ДОКУМЕНТИ

- Наказ МОН України від 29.07.2019 року № 1033 «Про впровадження нової редакції Українського правопису»
<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-vprovadzhennya-novoyi-redakciyi-ukrayinskogo-pravopisu>
- Лист МОН України від 23.08.2019 №1/9-530 «Щодо впровадження норм нової редакції Українського правопису в освітньому процесі»
<https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-form-zdobuttya-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

**Відповідно до
постанови Кабінету Міністрів України
від 22 травня 2019 року № 4373
в діловодстві, освітній діяльності необхідно
використовувати нову редакцію
Українського правопису.**

- З 1 вересня 2019 року в школах України учні мають навчатися згідно з новою редакцією правопису.
- **Протягом п'яти років учителі мусять виправляти написання за попередньою редакцією правопису, проте не вважати їх за помилку.**
- Упродовж п'яти років у завданнях ЗНО використовуватимуть лише ті норми правопису, які не зазнали змін.

ЄДИНЕ ПОВНЕ ДОСТОВІРНЕ ДЖЕРЕЛО

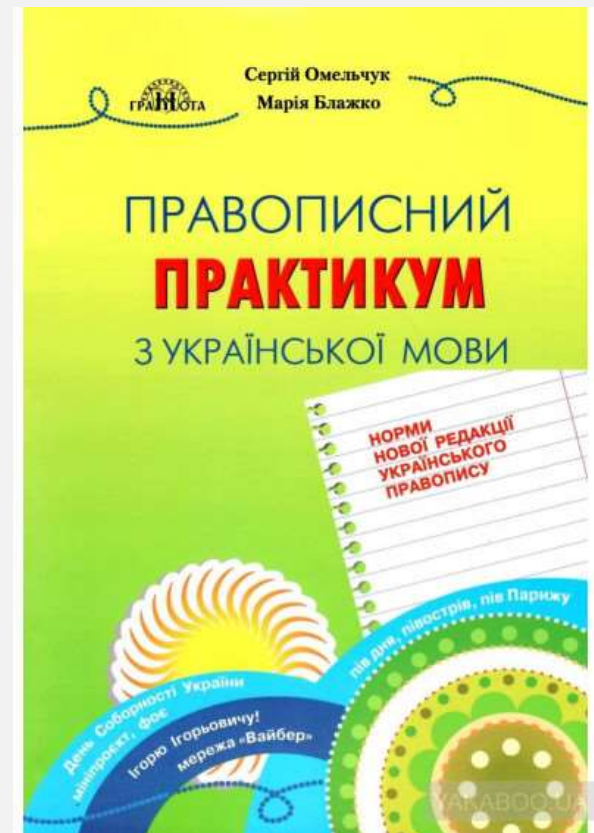

Авторизоване
офіційне
видання

Видавництво
«Наукова думка»

ІНМО

МОЖНА ВИКОРИСТОВУВАТИ

Мовна практика часто демонструє низьку культуру мови. Із 1600 слововживань, зафіксованих у найпопулярніших комп'ютерних програмах, 1265 не відповідають літературній нормі

Булаховський К. А. Українська мова в локалізації програмного забезпечення. К., 2014. С. 8 .

НОРМИ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

норми вимови	▪ акцентуаційні (визначають правильний словесний наголос) ▪ орфоепічні норми (регулюють правильну вимову слів)
лексико-фразеологічні норми	розрізнення значень і семантичних відтінків слів, фразеологізмів, закономірності лексичної сполучуваності
граматичні норми	▪ словотвірні (вибір морфем у слові) ▪ морфологічні (форми слова) ▪ синтаксичні норми (побудова словосполучень і речень)
правописні норми	▪ орфографічні норми (правила передачі звукової мови на письмі) ▪ пунктуаційні норми (регулюють уживання розділових знаків)
стилістичні норми	детермінують доцільність використання мовно-виражальних засобів відповідно до вимог певного функціонального стилю

АКЦЕНТУАЦІЙНІ НОРМИ

мерéжа
фéйсбúк
телегрáм
логін

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

§ 122, с. 156

1. Звук [g] та близькі до нього звуки, що позначаються на письмі **буквою g**, звичайно передаємо **буквою г** :

- ***блóгер, сёрфінг, лінгвістика.***

2. **Буквою ґ** передаємо звук [g] у давнозапозичених загальних назвах:

- ***ґáнок, ґатунок, ґвалт, ґрати, ґрунт***

3. У прізвищах та іменах людей допускається передавання звуку [g] двома способами:

- **буквою г** : ***Вергілій, Гарсія, Гегель, Георг, Гете, Грегуар, Гуллівер***
- **буквою ґ** : ***Верґілій, Ґарсія, Ґегель, Ґеорг, Ґете, Ґрегуар, Ґуллівер .***

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

гаджет

гугл

блогер

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

§ 54, с. 85

- Примітка 1. Назви іноземних компаній, фірм **ТОЩО** звичайно подаємо кирилицею: *концерн «Фольксваген», компанія «Данон».*
- Проте на практиці використовують написання латиницею : *компанія «Microsoft», транснаціональна компанія «Jusk».*

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

§ 58, с. 88

- 1. Торгові назви товарів беремо в лапки і пишемо з великої букви: **кросівки «Найк», взуття «Крокс».**
- 2. Назви виробничих марок технічних виробів (машин, приладів і т. ін.) беремо в лапки і пишемо з великої букви: **автомобілі «Ніссан», «Вольво», «Фольксваген» .**

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

§ 55, с. 85

- 3. Назви художніх, наукових праць, творів мистецтва, документів, газет, журналів тощо беремо в лапки, і в них перше (або єдине) слово пишемо з великої букви: **кінофільм «Бен Гур»** .
- Примітка 1. У подвійних складених назвах творів, газет тощо з великої букви пишемо також перше слово другої назви: **«Дейлі телеграф енд Морнінг пост»**.

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

§ 54, с. 86

- 7. Назви сайтів, мереж, пошукових систем тощо **без родового слова** пишемо з **малої букви** (*тві́ттер, гугл*);
- **назви з родовим словом** пишемо з **великої букви та в лапках** (*пошукова система «Гугл», мере́жа «Фе́йсбúк», енциклопéдія «Вікіпéдія»; системи обміну повідомленнями «Вáйбер» «Телегрáм»*);
- **назви сайтів, ужиті як назви юридичних осіб**, пишемо з **великої букви та без лапок** (*РНБО ввела санкції проти Я́ндексу*).

ПИСЕМО ПРАВИЛЬНО. 9 ВИПАДКІВ, КОЛИ ЛАПКИ СТАВИТИ НЕ ТРЕБА, ХОЧА ДУЖЕ ХОЧЕТЬСЯ

© 67603 23 грудня 2019 о 18:35

🔒 🌐 📞 📧 📱

Часто слово або фразу хочеться взяти в лапки, аби відобразити переносне значення, розмовний відтінок або просто виділити слово в тексті. Але найчастіше цього робити не треба.

Всеосвіті 3 роки!

Святкуємо гучно та з подарунками!

3 ноутбуки
Lenovo Yoga Slim

3 телевізори
43" Samsung

3 смартфони
Samsung Galaxy A51

+ 10 фірмових боксів!

Портал mel.fm зібрав дев'ять випадків, коли лапки зайві.

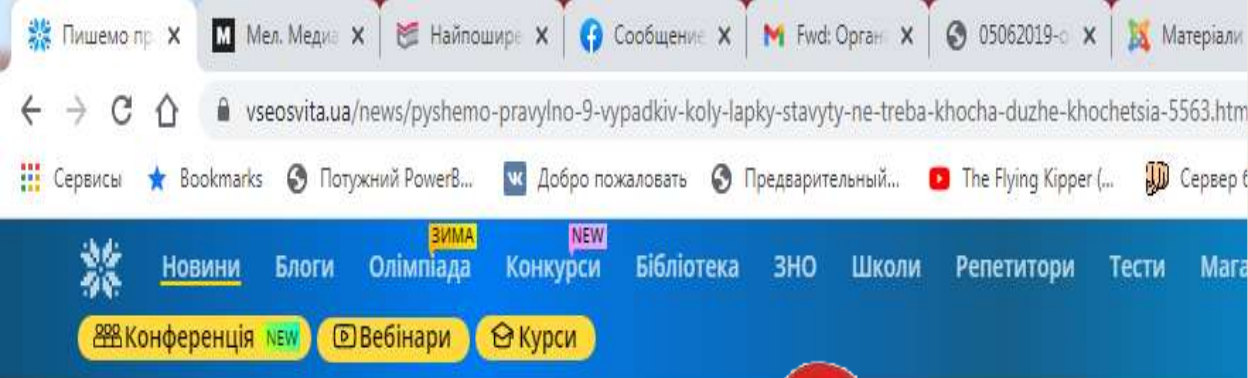
ПОВЕСТКА ДНЯ

Музыкалки,
библиотеки, кружки
открываются: какие

ВОПРОС - ОТВЕТ

Когда в Москве
начнётся запись
в первый класс —

2. Опублікувати фото в «Instagram»

Неправильно: Опублікувати фото в «інстаграмі» (в «Інстаграмі», в «Instagram»)

Правильно: Опублікувати фото в інстаграмі (в ~~instagram~~, в ~~Instagram~~)

~~Назви латиницею не лапкуються, якщо перед ними немає родового слова чи словосполучки (в нашому прикладі з лапками пишеться тільки соцмережа «Instagram» чи візуальний мобільний додаток «Instagram», у решті випадків назви іншими абетками — без лапок).~~

~~Назви сайтів згідно з новим українським правописом (§54, п.7) є простими українськими словами — які відмінюються й пишуться з маленької літери:~~

“ Назви сайтів без родового слова пишемо з малої букви (~~твітер~~, ~~гугл~~);
назви сайтів з родовим словом пишемо з великої букви та в лапках
(мережа «Фейсбук», енциклопедія «Вікіпедія»); назви сайтів, ужиті як
назви юридичних осіб, пишемо з великої букви та без лапок (РНБО

Український правопис

§ 54, с. 85

- Примітка 1. Назви іноземних компаній, фірм **ТОЦО** звичайно подаємо кирилицею: **концерн «Фольксваген», компанія «Данон».**
- Проте на практиці використовують написання латиницею : **компанія «Microsoft», транснаціональна компанія «Jusk».**

Якщо у вас усе пройшло на ура – можна порадіти. А якщо ця звістка написана грамотно, радість стає подвійною!

7. Пісня Біллі Айліш «Bad Guy»

~~Неправильно:~~ Пісня Біллі Айліш «Bad Guy»

~~Правильно:~~ Пісня Біллі Айліш Bad Guy

~~Закріплюємо правило «назву латиницею пишемо без лапок».~~

~~Те саме стосується оригінальних назв фільмів, серіалів або ігор.~~

8. Одеський театр «Опери та балету»

~~Неправильно:~~ Одеський театр «Опери та балету»

Український правопис § 55, с. 85

Назви документів, пам'яток історії та культури, творів літератури та мистецтва, друкованих органів тощо

3. Назви художніх, наукових праць, творів мистецтва, документів, газет, журналів тощо беремо в лапки, і в них перше (або єдине) слово пишемо з великої букви: поема «Енеїда», роман «Сто років самотності», опера «Травиата», балет «Лебедине озеро», пісня «Стоїть гора високая», підручник «Історія України», **кінофільм «Бен Гур»**, картина «Запоріжці пишуть листа турецькому султанові», скульптура «Мислитель», газета «Літературна Україна», журнал «Всесвіт», програма «Партнерство заради миру».

Примітка 1. У подвійних складених назвах творів, газет тощо з великої букви пишемо також перше слово другої назви: «Андрій Солов'єйко, або Вченіє світ, а невченіє — тьма», «Гли тай, або ж Павук» **«Дейлі телеграф енд Морнінг пост»**.

неправильно

- шукаю в Інтернеті
 - мереж^а Інтернет
 - Інтернет-зв'язок
-
- знайшов у Гуглі
 - знайшов у Г^углі
 - знайшов у Google
 - пошукова система Гугл
 - пошукова система Г^угл
 - пошукова система Google

правильно

- шукаю в інтернеті
 - мер^ежа «Інтернет»
 - інтернет-зв'язок
-
- знайшов у гуглі
 - пошукова система «Гугл»
 - пошукова система «Google»

неправильно

- шукаю у «Фейсбуці»
- шукаю у Фéйсбúці
- шукаю в мережі Facebook
- шукаю у «Facebook»

правильно

- шукаю у фéйсбúці
- шукаю в мерéжі «Фéйсбúк»
- шукаю в мерéжі «Facebook»

неправильно

- зворотні^ій зв'язок у «Зумі»
- зворотні^ій зв'язок у «Zoom»
- зворотні^ій зв'язок на платформі Zoom
- зворотні^ій зв'язок на платформі Зум
- зворотні^ій зв'язок на платформі Zoom

правильно

- зворотни^ий зв'язок у зумі
- зворотни^ий зв'язок на платформі «Зум»
- зворотни^ий зв'язок на платформі «Zoom»

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

§ 35, с. 48 -49

Слова з такими частинами пишемо разом:

- **арт-**, боди-, боді- (перед голосним), **веб-**, **еко-**, **поп-**, **прес-**, **сма́рт-**, фолк- (фольк-), архі-, архи-, **бліц-**, гіпер-, екстра-, макро-, максі-, міді-, мікро-, міні-, мульти-, нано-, полі-, **преміум-**, супер-, **топ-**, **флеш-**, віце-, екс-, контр- ...

неправильно

- веб-сторінка
- web-ресурс
- WEB-сайт
- флеш-моб
- флеш-карта
- бліц-інтерв'ю

правильно

- вебсторінка
- вебресурс
- вебсайт
- флешмоб
- флешкарта
- бліцінтерв'ю

неправильно

- штрих-код
- експрес-аналіз
- смарт-карта
- смарт-технології
- арт-проект
- арт-терапія
- арт-ринок
- медіа-освіта

правильно

- штрихкод
- експресаналіз
- смарткарта
- смарттехнології
- артпроєкт
- арттерапія
- артринок
- медіаосвіта

ЗАПАМ'ЯТАЙ!

- **ВІЛ**-інфекція
- **ДНК**-аналіз
- **ДНК**-експертіза
- **ВІП**-зала
- **е**-декларування
- **е**-декларація
- міні-**РК**
- флеш-**ВІОС**пін-код
- **PIN**-код
- **sms**-повідомлення
- **СМС**-повідомлення
- **компáкт**-диск
- **піáр**-áкція
- **інтернет**-зв'язок

ЗАПАМ'ЯТАЙ!

- проєкт, проєкція, фоє
- Гоя, Ісая, Соєр, Хаям, Феєрбах, Савоя
- Дікенс, Тєкерей, Бєкі, Дікісон, Букінгем
- Маккартні, Маккензі, Маккена
- госпіс, гінді, Гельсінкі
- Черчилль

ГРАМАТИЧНІ НОРМИ

§ 82, с. 115

- назви віртуальних (соціальних та ін.) мереж: *інстагра́му, телегра́му, фе́йсбúку, ютúбу* і под.

§ 82, с. 118

- *іме́йла* (система електронної пошти),
- *іме́йлу* (поштова скринька)

неправильно

- інстаграма
- фейсбука
- емейлу, емейла
- твітер
- твітера
- ютуба
- вайбера
- телеграма
- яндекса

правильно

- інстаграму
- фейсбуку
- імейлу, імейла
- твіттер
- твіттеру
- ютубу
- вайберу
- телеграму
- яндексу

неправильно

- інтернета
- принтеру
- шрифта
- диску
- екрану
- браузеру
- ноутбук

правильно

- інтернету
- принтера
- шрифту
- диска
- екрана
- браузер
- ноутбук

неправильно

- блокноту
- логіну
- паролю
- пікселю
- спама

правильно

- блокнота
- логіна
- пароля
- пікселя
- спаму
- шаблона, шаблону

неправильно

- дисплею
- телефона
- органайзеру
- смартфона
- планшету
- комп'ютеру

правильно

- дисплей
- телефону
- органайзера
- смартфону
- планшета
- комп'ютера

ЗАПАМ'ЯТАЙ!

- Алжі́ра, Рі́ма, Туні́са, Нью-Йо́рка (місто)
- Алжі́ру, Рі́му, Туні́су (країна), Нью-Йо́рку (штат)
- Амстерда́му, Лі́верпу́лю, Ло́ндону, Мадрі́ду, Парі́жу, Чорно́білю
- Амстерда́ма, Лі́верпу́ля, Ло́ндона, Мадрі́да, Парі́жа, Чорно́біля

Онлайн?

Он-лайн?

Інший
варіант?

Далі
буде!

